

İklim değişikliği, çok genel bir yaklaşımla, nedeni ne olursa olsun iklim koşullarındaki geniş ölçekli (küresel) ve önemli bölgesel ya da yerel etkileri bulunan, uzun süreli ve yavaş gelişen değişiklikler olarak tanımlanır

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği

Aridite, “Yeryüzünün herhangi bir yerinde egemen olan fiziki coğrafya denetçilerinin ve uzun süreli atmosfer dolaşımı düzeneklerinin oluşturduğu sürekli yağış ve nem açığı koşulları ya da hidroklimatolojik kuraklıktır.”; başka bir deyişle coğrafi ve/ ya da klimatolojik kurak olma durumudur

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği

Kuraklık, yeryüzündeki çeşitli sistemlerce kullanılan doğal su varlığının, belirli bir zaman süresince ve bölgesel ölçekte uzun süreli ortalamanın ya da normalin altında gerçekleşmesi sonucunda, temel olarak şiddet, süre ve coğrafi yayılım bileşenleri ile nitelendirilebilen üç boyutlu bir doğa olayı biçiminde etkili olan su açığı ve yetersizliğidir.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği

Türkiye’de gerçek çöllerin yer aldığı çok kurak ve çöl benzeri koşulların yaşandığı gerçek kurak (arid) araziler yoktur.

Buna karşılık, Türkiye’de, aridite koşullarına göre, farklı şiddetlerde çölleşmeye açık ya da çölleşmeden etkilenebilirliği olan, yarıkurak, kurakçayarınemli ve nemlice-yarınemli bölge ve yöreler vardır.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği

“Kırmızı alarm” olarak değerlendirilen IPCC “İklim Değişikliği 2021: Fiziksel Bilim Temeli Raporu” insanlığın uluslararası kabul gören 1.5°C’lik geri dönölmez eşik noktasına tehlikeli bir yakınlıkta olduğunun, ısınmanın engellenmesinde mevcut çabaların yetersiz kaldığının altını çizmektedir

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

**İklim ve Çevre
Üzerindeki Etkiler**

BM ölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) Sekreteryası tarafından yayımlanan “Sayılarla Kuraklık 2022 Raporu”, iklim değışikliği ile şiddetlenen kuraklıkların dünya genelinde en büyük tehditlerden biri olduğunu; küresel olarak yaklaşık 55 milyon insanın her yıl kuraklıktan doğrudan etkilendiğini ortaya koymaktadır.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

**İklim ve Çevre
Üzerindeki Etkiler**

Yerkürenin, rotasyon, revolusyon ve presesyon olarak adlandırılan başlıca üç hareketi vardır. Rotasyon, yerkürenin kendi eksenini çevresindeki dönüşüdür.

Revolusyon, yerkürenin Güneş'in çevresindeki yörüngesini, başka bir deyişle ekliptik düzlemini izleyerek yaptığı dönüş hareketidir. Presesyon, Dünya'nın rotasyon sırasında, başını sallayan bir topaç gibi yalpalayarak yaptığı dönüş hareketidir.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

**Yerkürenin
Hareketleri**

Mantonun litosferden görece daha sıcak ve daha akışkan üst bölümü astenosfer olarak adlandırılır. Litosferi oluşturan geniş ve katı levha parçaları, astenosferdeki konveksiyon hücrelerinin oluşturduğu iç dolaşıma bağlı olarak hareket etmektedir. Bu büyük ölçekli düzenek, levha tektoniği (plaka tektoniği) olarak adlandırılır.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

**Doğal İklim
Değişiklikleri**

Küresel iklimi etkileyebilecek olan başlıca astronomik ilişkiler, yerkürenin Güneş'in çevresindeki yörüngesinin şeklindeki değişiklikler ile yerkürenin eksen eğikliğindeki ve presesyonundaki (dönüş ekseninin yönündeki) değişiklikleri içerir

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

**Doğal İklim
Değişiklikleri**

Yer/atmosfer sisteminin enerji dengesindeki herhangi bir değişiklik ışınımsal zorlama olarak adlandırılır.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

**İnsan Kaynaklı
İklim Değişiklikleri**

Sera etkisi, atmosferdeki gazların gelen Güneş ışınımına karşı geçirgen, buna karşılık geri salınan uzun dalga boylu yer ışınımına karşı çok daha az geçirgen olması nedeniyle, yerkürenin beklenenden daha fazla ısınmasını sağlayan ve ısı dengesini düzenleyen doğal süreç olarak tanımlanabilir.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

**İnsan Kaynaklı
İklim Değişiklikleri**

Yerküre/atmosfer ortak sisteminin enerji dengesine yapılan pozitif katkı, kuvvetlenen sera etkisi olarak adlandırılır. Bu ise, yerküre atmosferindeki doğal sera gazları yardımıyla yüz milyonlarca yıldan beri çalışmakta olan doğal sera etkisinin kuvvetlenmesi ve küresel ısınmanın hızlanması anlamına gelmektedir

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

**İnsan Kaynaklı
İklim Değişiklikleri**

Küresel ısınma, Sanayi Devrimi'nden beri, özellikle fosil yakıtların yakılması, ormansızlaşma, tarımsal etkinlikler ve sanayi süreçleri gibi çeşitli insan etkinlikleri sonucunda atmosfere salınan sera gazlarının atmosferdeki birikimlerindeki hızlı artışa bağlı olarak, şehirleşmenin de katkısıyla doğal sera etkisinin kuvvetlenmesi sonucunda, yeryüzünde ve atmosferin alt katmanlarında saptanan sıcaklık artışıdır.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

**İnsan Kaynaklı
İklim Değişiklikleri**

Ađaç dikerek ya da ormanlaştırma vb. gibi çeşitli yollarla karbonu atmosferden toprağa geri taşımak, fosil yakıt salımlarını ancak belirli ve küçük bir oranda dengeleyebilir.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

**İnsan Kaynaklı
İklim Değişiklikleri**

BMİDÇS Paris Antlaşması'nın küresel ısınma hedeflerini tutturmak ve giderek hızlanıp şiddetlenen insan kaynaklı iklim değişikliğini azaltmak için ormanları koruyup geliştirerek yutak kapasitesini artırma yoluyla insan kaynaklı karbonu arazide tutmak çok önemli bir iklim değişikliği savaşımı eylem ve politikasıdır.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

İklim Diplomasisi

Sera gazı salımlarını belirli bir yıl düzeyinde tutma ya da belirlenen bir yıla kadar istenen oranda azaltma girişimlerinin en önemlisi, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) oldu.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

İklim Diplomasisi

BMİDÇS'nin nihai amacı, "Atmosferdeki sera gazı birikimlerini, insanın iklim sistemi üstündeki tehlikeli etkilerini önleyecek bir düzeyde durdurmayı başarmaktır".

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

İklim Diplomasisi

Küresel düzeydeki insan kaynaklı sera gazı salımlarını 2000 sonrasında azaltmaya yönelik yasal yükümlülükleri BMİDÇS Kyoto Protokolü (KP) düzenlemektedir.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

İklim Diplomasisi

(BMİDÇS) Paris Antlaşması, 2020 yılından başlayarak küresel iklim sistemini koruma, iklim değişikliğiyle savaşım ve/ya da sınırlandırmaya yönelik salım azaltım yükümlülüklerini daha doğrusu “niyetlerini” kapsayan yasal olarak bağlayıcı bir küresel antlaşma olarak kabul gördü.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

İklim Diplomasisi

Glasgow İklim Paktı, bazıları ilk ve çığır açan yükümlülüklerin, kömür kullanımının devre dışı bırakılması zamana yayılmış olmasına karşın, ilk kez resmi karar metinlerinde yer alması, bazılarınca açık ve yeterli görülmeyen karbon piyasaları kuralları vb. konular, 2022 dâhil önümüzdeki yıllar içinde gerçeklere karşı sınanması gerekecek olan “Paris Antlaşması’nın 1.5-2 C küresel ısınma hedeflerine ulaşılması” gibi bazı büyük beklentileri de üretti.

BİLGİ KARTLARI

Modül 6

linktr.ee/osmancem

İklim Diplomasisi

X X

OSMAN CEM ÇAKMAK

iletisim

YOUTUBE
OSMANCEM

INSTAGRAM
OSMANCEM_CAKMAK

TWITTER
OSMANCEM_CAKMAK

